

Regeringskansliet, Försvarsdepartementet
kristina.mcconnell@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Er beteckning: Fö2025/00151

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar ambitionen i de förslag som lämnas i betänkandet. Förslagen bedöms totalt sett bidra till ett starkare totalförsvaret och en mer fungerande personalförsörjning.

Länsstyrelsen ser gärna att kommuner och regioner ska kunna teckna frivilligavtal enligt förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet (frivilligförordningen).

Länsstyrelsen instämmer inte i bedömningen att bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd om att tidsbegränsade anställningar under vissa förhållanden övergår till en tillsvidareanställning behålls oförändrade.

Länsstyrelsen ser gärna tydligare krav i lagtext eller andra föreskrifter för att involvera myndigheter som blir indirekt påverkade. Förslagsvis genom krav på att delge information gällande planer till dessa myndigheter.

Länsstyrelsen avgränsar yttrandet till avsnitten 16.3, 17.2.5 och 20.3 enligt vad som närmare anges nedan.

Avsnitt 16.3 Befattningar för civilplikt behöver utformas

Länsstyrelsen ser positivt på planerna som har tagits fram för att utbilda och förbereda civilpliktiga att kunna agera vid höjd beredskap. Länsstyrelsen ser gärna krav på informationsdelning till myndigheter som indirekt involveras i arbetet med att ta fram nya

befattningar. Om myndigheter som exempelvis länsstyrelsen, som är den högsta civila totalförsvarsmyndighet på regional nivå och har det geografiska områdesansvaret, inte får relevant information kommer det skapa organisatoriska utmaningar. Det kan komma att begränsa de avsedda resultaten.

Avsnitt 17.2.5 Frivilliga försvarsorganisationer bör få en större roll för personalförsörjningen

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen vill att frivilliga försvarsorganisationer får en större roll. Däremot ser Länsstyrelsen hinder för att helt utnyttja potentialen på grund av svårigheter att rekrytera nya personer till frivilliga försvarsorganisationer.

Avsnitt 20.3 Allmän tjänsteplikt på grund av anställnings- eller uppdragsavtal

Utredningen gör bedömningen att anställningsskyddslagens regler om att tidsbegränsade anställningar under vissa förhållanden övergår till en tillsvidareanställning ska behållas oförändrade. Enligt utredningen är det vid beredskapssituationer på över tolv månader motiverat att arbetstagarna ges en större anställningstrygghet. Även om Länsstyrelsen förstår resonemanget finner Länsstyrelsen att riskerna överväger fördelarna med oförändrat regelverk.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att de föreslagna författningsändringarna sammantaget kommer att bidra till en bättre fungerande personalförsörjning vid höjd beredskap. Att aktivera civilplikten och även utöka inom vilka verksamheter i det civila försvaret som civilplikt får fullgöras kommer stärka tillgången till personal i totalförsvaret.

För att Pliktverket ska kunna stödja i inriktning och samordning av personalförsörjningen behöver myndigheten kontinuerligt få uppgifter om behov och kompetens. Länsstyrelsen ser därför positivt på att ställa krav att hålla Pliktverket underrättad.

Som konstaterat i betänkandet kan kommuner och regioner inte teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer med hänvisning till frivilligförordningen. Länsstyrelsen ser gärna att även kommuner kan teckna avtal med frivilliga försvarsorganisationer med

hänvisning till frivilligförordningen. Länsstyrelsen bedömer att det skulle förenkla för kommuner och regioner att planera och stärka deras krigsorganisation. Det kan innebära att fler kommuner kommer investera tid och resurser att utbilda och öva frivilliga, och på så sätt bli mer förberedda att hantera insatser i fredstida kriser och under höjd beredskap.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Johanna Sandwall med handläggare Frida Holm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Christian Finnerman, avdelningschef Anna-Karin Lindblad Wieslander och försvarsdirektör Tomas Birgegård medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.